

Pedagogisch beleidsplan Kinderdagverblijf de Berenstad

Versie Mei 2024

Inleiding

Kinderopvang De Berenstad is een kleinschalige kinderopvang in Almere, met het kinderdagverblijf, VVE-voorschool en de BSO biedt de organisatie opvang aan kinderen van nul tot dertien jaar.

Bij kinderdagverblijf De Berenstad staat het spelend leren binnen zinvolle activiteiten centraal. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, de liefdevolle en bekende omgeving van De Berenstad bewerkstelt dit. Wij van kinderopvang De Berenstad zien de eerste levensjaren als de levensjaren waarmee het kind zijn basis voor het latere leven aanlegt. In een korte periode ontwikkelen de kinderen zich in rap tempo, waarbij zij veel handelingen maar ook gewoontes eigen maken. Wij zien het als belangrijke taak om op juiste wijze in te spelen op deze bijzondere en gevoelige periode.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt uitgebreid beschreven op welke manier wij kinderen zien, wat de kinderen mee willen geven, hoe wij met de kinderen communiceren en hoe wij de kinderen begeleiden in het zich ontwikkelen tot een eigen individu. Daarnaast zijn de randvoorwaarden die worden gesteld aan opvang aan kinderen binnen de kinderopvang beschreven.

Mocht u na het lezen van dit pedagogisch beleidsplan vragen, suggesties of opmerkingen hebben, dan bent u van harte welkom om deze te bespreken bij ons op locatie of te mailen naar De Berenstad.

Wij wensen u heel veel leesplezier.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1: Kinderdagverblijf De Berenstad.....	4
1.1 De Berenstad.....	4
1.2 Visie.....	4
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien naar een uniek en volwaardig mens.....	4
2.1 Emotionele veiligheid.....	5
2.1.1 Vaste gezichten.....	5
2.1.2 Structuur en grenzen stellen.....	5
2.1.3 Sensitieve responsiviteit.....	7
2.1.4 Respect voor de autonomie.....	8
2.1.5 Praten en uitleggen.....	9
2.1.6 Mentorschap.....	10
2.1.7 Wennen.....	10
2.2 Persoonlijke ontwikkeling.....	11
2.2.1 Motorische vaardigheden – ik kan het zelf!.....	11
2.2.2 Creatieve vaardigheden – ik kan dansen, zingen en iets maken.....	13
2.2.3 Cognitieve vaardigheden – ik voel, denk en ontdek.....	14
2.2.4 Taalvaardigheden – ik kan het zelf zeggen.....	16
2.2.5 Themagericht werken geïnspireerd door peuterplein.....	17
2.3 Sociale ontwikkeling – ik speel samen.....	17
2.3.1 Samenspel.....	17
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	18
2.3.3 Begeleiding in samenspel door de pedagogisch medewerker.....	19
2.4 Waarden en normen – ik doe het goed.....	19
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	20
2.5.1 Observeren en oudergesprekken.....	20
2.5.2 Overdracht naar school.....	21
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling.....	21
Hoofdstuk 3: De Berenstad informatie voor ouder en kind.....	22
3.1 Stamgroepen.....	22
3.1.1 Stamgroep.....	22
3.1.2 Verlaten van de basisgroep.....	22
3.1.3 Samenvoegen.....	23
3.2 dagindeling.....	24
3.2.1 Dagindeling.....	24
3.2.2 slaapbeleid.....	25
3.3 diensten , extra dagen, en ruildagen.....	25
3.3.1 Extra dagen en ruildagen.....	25
3.4 Openingstijden en sluitingsdagen.....	26
3.5 Oudercommissie.....	26
3.6 Klachten.....	26
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang.....	27
4.1 Drie uren regeling.....	27
4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers.....	28
Stagiaires:.....	28
4.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	29
Pedagogisch beleidsmedewerker en coach.....	29
Leidinggevende.....	30
4.4 Beroepskracht kind ratio.....	30
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	30
4.5.1 Vier ogen principe.....	30
4.5.2 Achterwachting.....	31

Hoofdstuk 1: Kinderdagverblijf De Berenstad

1.1 De Berenstad

In de eerste levensjaren ontwikkelt het kind zich in rap tempo, het leert meteen na de geboorte drinken en voor wij het weten start het rollen, kruipen, lopen, brabbelen en de eerste echte woorden. Het kind ontwikkelt zich naar een eigen uniek en volwaardig mens. In deze periode zijn kinderen tevens zeer gevoelig voor de prikkels die door de omgeving worden aangeboden. De eerste levensjaren, de ervaringen en gewoontes die de kinderen meekrijgen kunnen bepalend zijn voor de rest van hun leven.

Wij willen kinderen een kansrijke start bieden door;

- ♥ Het creëren van een vertrouwde en liefdevolle omgeving waarin kinderen zich veilig en geliefd voelen. Vanuit deze veilig en liefdevolle omgeving kunnen zij vol vertrouwen en met veel plezier gaan ontdekken en ontwikkelen
- ♥ Het creëren van een prikkelend omgeving door het aanbieden van spelend leren geïnspireerd door peuterplein. Vanuit het spelend leren krijgen de kinderen de kans hun eigen ontwikkelingsgang door te maken naar een uniek en volwaardig mens.
- ♥ Het creëren van een omgeving waarin kinderen kunnen groeien naar een zelfstandige kleuter die eigen indicatieve toont en durft te gebruiken.

Vanuit deze gedachtegang hebben wij onze visie gevormd. De visie is onze rode draad voor het werken met de kinderen, onze houvast en ons uitgangspunt waarbij wij altijd weer terugkeren.

1.2 Visie

Bij De Berenstad kunnen de kinderen vol vertrouwen en plezier vanuit een veilige en liefdevolle basis beginnen aan hun eigen ontwikkelingsgang. Vanuit een prikkelende leeromgeving waar spelend leren en het begeleiden in de groei naar een eigen uniek en volwaardig mens centraal staan krijgen de kinderen alle kans zich optimaal te ontwikkelen en een stevige basis te leggen voor hun verder leven.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien naar een uniek en volwaardig mens

2.1 Emotionele veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft de energie om te leren en zich te ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk dat het zich fijn voelt, thuis en op het kinderverblijf. Vanuit deze emotionele veiligheid zullen kinderen de uitdaging aangaan om te experimenteren, nieuwe ervaringen op te doen en zich zo spelenderwijs te ontwikkelen. Kinderen kunnen daarbij rekenen op de pedagogisch medewerkers die er altijd zijn als veilig en vertrouwd baken, voor een duwtje in de rug, een knuffel om te laten weten hoe trots we op ze zijn en om ze op te vangen als het even niet lukt.

2.1.1 vaste gezichten

Vaste groepen en vaste gezichten dragen bij aan een stabiele, veilige omgeving voor het kind. Net als vaste ruimten en een vast dagritme.

Als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal 1 vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het kind de behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt.

Er wordt op de groepen van de kinderdagopvang gewerkt volgens het vaste gezichten criterium conform de wettelijke regels. Het vaste gezichten criterium houdt het volgende in: aan een kind in de leeftijd tot één jaar worden ten hoogste twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen, waarvan per dag ten minste één pedagogisch medewerker werkzaam is in de stamgroep van het kind. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt, worden er ten hoogste drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen aan een kind in de leeftijd tot één jaar. Aan een kind van één jaar of ouder worden ten hoogste drie vaste pedagogisch medewerkers toegewezen, waarvan per dag ten minste één pedagogisch medewerker werkzaam is in de stamgroep van het kind. Indien er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt, worden er ten hoogste vier vaste pedagogisch medewerkers toegewezen aan een kind van één jaar of ouder.

Van bovenstaande mag worden afgeweken wanneer een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. Wanneer ook een andere pedagogisch medewerker niet als vaste gezicht kan worden ingezet, wordt er gekeken naar passende vervanging. Dit houdt in dat er gekeken wordt naar de inzet van een pedagogisch medewerker die bekend is op de groep, of naast iemand kan worden ingezet die de kinderen van deze groep ook goed kent. De vervanging zal ten aller tijde geregeld worden door een medewerker van de naast gelegen groep. Kinderen en medewerkers kennen elkaar door dat er vaker ondersteund wordt op e groep

2.1.2 Structuur en grenzen stellen

Als volwassenen kijken wij op de klok, weten wij bijna altijd wat de dag brengt en kunnen wij doormiddel van communiceren achterhalen wat er van ons wordt verwacht. Dit brengt ons rust, structuur en regelmaat, waardoor wij ons prettig voelen in de situatie.

Voor kinderen is deze rust, structuur en regelmaat net zo belangrijk, om zich veilig te voelen binnen de situatie. Bij de Berenstad creëren wij deze voorspelbare situatie door het geven van structuur met vaste rituelen waarin kinderen herkenbaarheid en daarmee ook op eigen niveau een stukje tijdsbesef verkrijgen. Daarnaast is het van belang om het gedrag van kinderen positief richting te geven, zodat zij weten wat er van hun wordt verwacht maar ook leren waar grenzen liggen. Als laatste creëren de pedagogisch medewerkers in hun houding en woorden voorspelbaarheid

Structuur en rituelen

De pedagogisch medewerker geeft de kinderen vertrouwde handelingspatronen, dit doet zij door het dagritme en vaste rituelen. Hierdoor ontstaat er herkenbaarheid wat het kind een veilig en vertrouwd gevoel geeft.

- ♥ Het dagritme is een vast ritme. Elke dag om een bepaalde tijd wordt er gegeten, na deze eetmoment zijn dan ook weer herkenbare situatie, zoals na het middageten gaan wij ons klaarmaken voor het slapen of na het tafelmoment in de ochtend mogen wij lekker spelen. Hierdoor krijgen de kinderen de kans om de dag op eigen niveau te snappen en worden de eerste stappen naar tijdsbesef gemaakt.
- ♥ Vaste rituelen geven tevens een gevoel van vertrouwen. De kinderen leren naarmate zij ouder worden steeds meer rituelen. Zo leren zij dat voor de eetmoment wordt opgeruimd, dat er voor het eten wordt gezongen en dat wij met zijn allen aan tafel eten. De vaste rituelen brengen rust en regelmaat mee voor het kind hetgeen de emotionele veiligheid van de kinderen vergroot.

Grenzen stellen

Kinderen leren door te doen, zo leren kinderen ook grenzen aftassen en leren zij gaandeweg welk gedrag wel acceptabel is en welk gedrag niet. Wij benaderen de kinderen bij voorkeur positief, dit doen wij door woorden zoals niet en nee zo min mogelijk te zeggen. In plaats daarvan benaderen wij het kind positief door het een alternatief te geven voor het gedrag, hierbij is het zoeken van een passend balans voor elk kind van belang. Het reguleren van gedrag V/S het gedrag van het kind toelaten waarbij de behoefte van het kind wordt gezien en hierop wordt ingespeeld. Denk bijvoorbeeld aan kinderen die binnen rennen, dit mag natuurlijk niet. De pedagogisch medewerker kan het gedrag in een constante positief benaderen en het gewenste gedrag benoemen door te zeggen: 'binnen lopen wij!' of 'kun jij mij laten zien je ook heel goed kan lopen? Want binnen rennen vindt ik wel een beetje gevaarlijk'. Echter is de kans groot dat de kinderen binnen rennen omdat zij veel energie hebben en de behoefte hebben aan bewegen, de pedagogisch medewerker kan er daardoor ook voor kiezen om met de kinderen buiten te gaan spelen waardoor het de kans krijgt te rennen. De pedagogisch medewerker zal in elke situatie zoveel mogelijk zoeken naar de juiste balans. Daarnaast geloven wij erin dat als je tijdig en adequaat in grijpt het stellen van grenzen veel minder nodig is en ongewenst gedrag vaak voorkomen kan worden. Concreet stellen wij grenzen op de volgende wijze:

- ♥ Tijdig en adequaat ingrijpen voorkomt het moeten stellen van grenzen
 - Situatie: De kinderen spelen samen in de poppenhoek, de pedagogisch medewerker observeert het spel en ziet het steeds drukker worden. De kinderen rennen uit de hoek met het speelmateriaal en het spel gaat steeds meer op een tikspelletje lijken dan een rollenspel.
 - Tijdig en adequaat ingrijpen: de pedagogisch medewerker loopt naar de kinderen toe en zegt: 'zijn jullie fijn in de poppenhoek aan het spelen? Wie is de mama? En wie is de papa? Wat gaan jullie doen?' door het stellen van de vragen keren de kinderen terug naar hun oorspronkelijke rollenspel, waarna zij rustig verder spelen in de poppenhoek.
- ♥ De pedagogisch medewerker zoekt naar de balans, de afweging die zij hierbij maakt is; dien ik een grens te stellen of kan ik een situatie creëren waarin het gedrag wel gewenst is?
 - Situatie: De kinderen gooien met blokken in de lucht, dit mag natuurlijk niet, kinderen kunnen zich pijn doen en daarnaast kunnen de blokken kapot gaan.
 - Zoeken na balans: wat hebben deze kinderen nu nodig? Welke signalen geven zij af? Kan ik hierop inspelen zonder het gedrag te stoppen, maar wel een situatie te creëren waarbij het gedrag passend is?
 - Oplossing: loop naar de kinderen toe en zeg; 'ik zie dat jullie heel goed aan het oefenen zijn met gooien, zullen wij op zoek gaan naar ballen waarmee wij kunnen gooien?'
- ♥ Het stellen van positieve grenzen, door de woorden nee en niet zoveel mogelijk te voorkomen. In plaats hiervan benoemt de pedagogisch medewerker het gedrag wat zij wel graag van de kinderen wilt zien, op deze wijze krijgen kinderen inzicht in wat van hun wordt verwacht.
 - Situatie: een dreumes klimt tijdens het vrijspelmoment op de leuning van de bank.
 - Het stellen van een positieve grenzen; 'Femke, wil jij gaan zitten op de bank? Straks val je nog, dat willen we natuurlijk niet'

Het grenzen stellen van baby's gaat natuurlijk iets anders. Hoewel wij nog steeds opzoek gaan naar balans, de baby positieve gedragsaanwijzingen geven en zoveel mogelijk tijdig ingrijpen zodat ongewenst gedrag wordt afgewend zal het ook van belang zijn voor de baby om het letterlijk voor te doen. De woordenschat is kleiner en een boodschap kan daardoor wellicht niet geheel over komen, zo kan er tegen een baby die met blokken gooit worden gezegd; 'kijk eens Fatima, met de blokken mag je stapelen' terwijl de pedagogisch medewerker het voor doet. Daarnaast kan ongewenst gedrag worden afgewend door tijdig en adequaat in te grijpen, gezien het voor baby's nog moeilijk is om denken over de toekomst, gewoonweg omdat de cognitieve ontwikkeling daar nog niet aan toe is, zal de pedagogisch medewerker nieuwe situatie creëren of juist prikkels weg halen zodat het ongewenste gedrag niet meer kan plaatsvinden.

De houding en woorden van de pedagogisch medewerker

De houding en de woorden van de pedagogisch medewerkers kunnen tevens structuur en voorspelbaarheid bieden. Zo is de pedagogisch medewerker ten alle tijden het voorbeeld voor de kinderen in haar communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's.

Daarnaast biedt zij structuur en houvast in haar communicatie. Zo zal zij in de ochtend de dag met de kinderen bespreken en vertelt zij wat er hierna gaat gebeuren. Denk bijvoorbeeld bij het opruim moment. De pedagogisch medewerker vraagt de kinderen om op te ruimen maar verklaard vervolgens ook direct dat ze daarna aan tafel gaan. Door goed te praten en uit te leggen wat de situatie brengt geeft de pedagogisch medewerker het kind in haar communicatie voorspelbaarheid en structuur.

2.1.3 Sensitieve responsiviteit

Zoals in onze visie reeds naar voren kwam vinden wij een liefdevolle omgeving van groot belang. Sensitieve responsiviteit staat in het tekenen van de liefde voor de kinderen, het begrip voor elk kind en diens emoties en het emotioneel ondersteunend aanwezig zijn. Zo krijgen de kinderen echt het gevoel dat er altijd een veilige haven is om op terug te vallen, iemand die hun ziet en liefde biedt op de momenten dat zij het nodig hebben en dat zij geaccepteerd en begrepen worden.

Door het tijdig reageren op signalen van de kinderen, emoties te herkennen maar vooral ook te erkennen en het tijd maken voor individuele contactmomenten laten de pedagogisch medewerkers sensitieve responsiviteit zien.

Reageren op signalen

Een van de belangrijkste bouwstenen van sensitieve responsiviteit is het reageren op signalen. Uiteraard dient deze reactie passend te zijn op de situatie en het gevoel van het kind. De pedagogisch medewerker reageren op signalen door de volgende houding aan te nemen:

- ♥ De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamenlijk contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft.
- ♥ De pedagogisch medewerker laat een sensitieve lichaamstaal zien door; zoveel mogelijk op kind hoogte te zitten, vriendelijke de groep rond te kijken, te lachen naar kinderen en een open houding aan te nemen. Zo kan zij naast het oppikken van signalen van kinderen, de kinderen ook de mogelijkheid geven om zelf naar haar toe te komen, gezien zij een uitnodigende houding heeft
- ♥ Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen.

Emoties herkennen en erkennen

Een dag brengt veel emoties met zich mee, van blijdschap maar ook verdriet of boosheid. Bij kinderen kunnen deze emoties zich snel afwisselen. Het is van belang dat de pedagogisch medewerkers deze emoties herkennen maar met name deze emoties erkennen. De kinderen mogen boos, blij of verdrietig zijn, zij mogen iets niet leuk of juist extreem leuk vinden.

Wij vinden het van belang om de emoties van kinderen zoveel mogelijk te benoemen. Voor baby's ziet dit er natuurlijk heel anders uit dan voor een dreumes of een peuter. Het uitgangspunt is de emotie herkennen, benoemen en laten blijken dat zij deze emoties mogen hebben.

- ♥ De pedagogisch medewerker benoemt de emoties van de baby en erkent het gevoel. 'je bent verdrietig, ik snap het wel! Ik denk dat je al honger hebt, waardoor je je zo verdrietig voelt. Kom dan gaan we een flesje maken
- ♥ De pedagogisch medewerker stimuleert de dreumes om zelf emoties te herkennen en zelf keuze te maken hoe zij met deze emoties om willen gaan. 'ben jij verdrietig dat mama weg gaat?' 'ja, ik snap dat je daar verdrietig van wordt, wil je misschien samen met mij naar mama zwaaien?' 'nee, vindt het dan fijn om even bij mij te komen zitten en even te knuffelen totdat je klaar bent om te gaan spelen?'
- ♥ De pedagogisch medewerker stimuleert de peuter om de emoties zelf te benoemen. Dit doet zij door de vraag te stellen; 'wat is er?' of 'wat voel je? Indien de peuter te veel emoties ervaart zal de pedagogisch medewerker een meer gesloten vraag stellen zoals; 'ik zie dat je boos bent, klopt dit?'. Vervolgens zal zij samen met de peuter op zoek gaan naar een passende oplossing van de emoties, wilt het kind even boos zijn, dan mag dat of wilt het even flink uithuilen op schoot dan is daar ook ruimte

voor om vervolgens alsnog samen naar een oplossing te zoeken. 'Je bent boos omdat je niet met de rode auto kan spelen, hoe kunnen we dit oplossen?'

Door emoties te benoemen en te laten benoemen voelen de kinderen zich gehoord en begrepen. Daarnaast gaan zij steeds beter begrijpen hoe zij zich voelen en dat deze gevoelens er mogen zijn. Als laatste vinden wij het van groot belang om altijd samen te kijken hoe wij negatieve gevoelens kunnen omtoveren tot positieve, blijde gevoelens, zodat het kind met plezier kan terugdenken aan de dag.

Individuele contactmoment

Als laatste vinden wij het van belang om voldoende individuele contactmoment te hebben met kinderen en vooral baby's waardoor zij hun emotionele batterij kunnen opladen.

De emotionele batterij kun je zien als een flesje water. De kinderen komen in de ochtend met een vol flesje aan op het kinderdagverblijf. Zij hebben lekker geslapen, liefde gehad van papa en mama en gaan vol goede moed beginnen aan de dag. Gedurende de dag druppelt er langzaam maar zeker door alle prikkels, gebeurtenissen en situaties waarin zij zich verkeren een beetje water uit het flesje. Naarmate het flesje steeds leger wordt voelt het kind zich minder op zijn gemak. Gelukkig kunnen wij als pedagogisch medewerker het flesje vullen zodat het kind zich weer veilig en geborgen voelt.

De pedagogisch medewerker vullen de emotionele batterij van de kinderen binnen de individuele contactmomenten. Dit doen zij door;

- ♥ Te spreken op een rustige toon met de kinderen en hierbij altijd oogcontact te maken, in gesprek met het kind stelt zij zoveel mogelijk open vragen. Daarnaast laat de pedagogisch medewerker de kinderen merken dat er naar ze geluisterd wordt door zowel verbaal als non-verbaal te reageren op wat het kind zegt. Concreet wordt dit gedaan door in gesprek met het kind door te vragen, het verhaal samen te vatten, iets te herhalen, te knikken met het hoofd of soms te reageren met een toestemmend geluid. Het uitgangspunt is actief te luisteren om op deze manier het kind te stimuleren vrij te vertellen over zijn belevenissen.
- ♥ De pedagogisch medewerker maakt oogcontact en wacht de reactie van een kind af voordat ze reageert.
- ♥ De pedagogisch medewerker geeft regelmatig een concreet compliment aan individuele kinderen, daarbij noemt zij de kinderen bij eigen naam.
- ♥ Door snel te reageren op signalen en aan de verscheidenheid van signalen zoveel mogelijk aandacht te bieden. Ook als het moment er niet is om meteen met het kind te gaan zitten, zal de pedagogisch medewerker in ieder geval laten weten dat ze het kind hebben gezien en gehoord en dat ze zo meteen bij het kind terug komen.
- ♥ De individuele verzorgingsmoment worden met liefde uitgevoerd. Zo praten de pedagogisch medewerkers met de kinderen tijdens het verschonen, is het flesmoment echt een intiem momentje, waarbij het kind in de veilige armen van de pedagogisch medewerker wordt gevoed terwijl het zachtjes tegen het kind praat en wordt het kind liefdevol in bed gelegd waarbij het nog een kus of knuffel krijgt.

2.1.4 Respect voor de autonomie

Pedagogisch medewerkers hebben oog en oor voor de eigenheid van ieder kind. Zij gaan respectvol en liefdevol om met kinderen en scheppen de voorwaarden waarbinnen elk kind zichzelf kan zijn, zich ontspannen en prettig voelt en zich in zijn eigen tempo kan ontwikkelen. Hierbij vinden wij het van belang om vooral heel kind volgend te zijn. Hoewel wij ons laten inspireren door Peuterplein laten wij ons niet leiden door het stugge dag structuur waarbij bepaalde activiteiten gedaan 'moeten' worden in plaats hiervan hoe wij de activiteiten kunnen aanbieden binnen de behoefte van het kind. Als laatste vinden wij het van groot belang dat kinderen de kans krijgen steeds zelfstandiger te worden en te groeien naar hun eigen uniek en volwaardige mens.

Keuzevrijheid

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen keuzevrijheid. Dit betekent dat indien de situatie het toelaat de kinderen zelf keuze mogen maken. Dit is niet alleen goed voor de algehele ontwikkeling maar toont ook respect voor de autonomie. Zo krijgen kinderen de ruimte om hun eigen gang te gaan, zelf te kiezen waarmee ze willen spelen of welk beleg zij op hun brood willen. Voor het kiezen van spel wordt gebruik gemaakt van een

kiesmandje. In dit mandje zit uit elke hoek materiaal, de pedagogisch medewerker bespreekt het materiaal en waar het vandaan komt met de kinderen waarnaar zij zelf mogen kiezen.

Daarnaast heeft de pedagogisch medewerker geduld voor de ideeën en oplossing voor kinderen en indien de situatie het toelaat gaat zij hiermee in. Natuurlijk behoort bij mooie ideeën en oplossing een compliment.

inspelen op de behoeftes van kinderen

Naast keuzevrijheid is het van groot belang dat er wordt ingespeeld op de behoeftes van kinderen. Hoewel wij ons laten inspireren door Peuterplein houden wij ons niet vast aan het stugge programma van activiteiten. Zo vinden wij dat als de kinderen behoefte hebben aan buitenspelen dat de spelend leren activiteit die gepland stond ook prima in de middag aangeboden kan worden. Ook kijken wij of de activiteiten aangepast kunnen worden naar de behoefte van het kind, er wordt gekeken wat is de situatie, wat is de behoefte van het kind en wat zou ik graag willen bewerkstellen. Staat bijvoorbeeld op het programma om in de grote kring te gaan, maar zijn de kinderen erg druk? Dan kunnen laten we de kring even wachten en gaan we eerst met de kinderen een gezamenlijke dans doen. Kinderen kunnen dan lekker bewegen en luisteren naar de aanwijzingen. Daarna is er dan vaak wel aandacht voor de grote kring.

zelfstandigheid

Als laatste bevorderen wij graag de zelfstandigheid van de kinderen. Hierdoor ervaren de kinderen diverse succesmomenten, zoals; 'Yes, ik kan dit, ik ben een grote meid!' dit is ontzettend goed voor het zelfvertrouwen van het kind. Naast dat het zelfvertrouwen een boost krijgt wordt er met name ook respect voor de autonomie geboden. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de tijd om zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt, de pedagogisch medewerkers stimuleren dan het kind en helpen door middel van praten met en uitleggen aan het kind. Zij zal het kind te allen tijde te stimuleren om zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij aan zelf een jasje aantrekken of uitkleden voor het naar bed gaan. Maar ook het meedenken en zelf pakken van materialen voor een eigen verzonnen activiteit 'wil jij verven? Dat mag, wat heb jij allemaal nodig en waar kunnen wij dat pakken? Zullen wij dat samen doen?

Respect voor de autonomie van baby's

Respect voor de autonomie van een baby ziet er net iets anders uit dan voor oudere kinderen. Het bieden van keuzevrijheid bestaat uit het aanbieden van twee soorten speelmateriaal en hierbij de signalen van het kind oppikken om vervolgens het materiaal waar het kind het meeste naar kijkt of op reageert aan te bieden. Daarnaast gaat respect voor de autonomie bij baby ook heel erg om voorbereiden wat komen gaat. Dit doet de pedagogisch medewerker door eerst contact met de baby te maken, vervolgens te vertellen wat er gaat gebeuren, de baby even de tijd te geven om te reageren met een brabbel, een glimlach of een gezichtsuitdrukking alvorens je de handeling uitvoert. Door op deze wijze om te gaan met baby's hebben zij het gevoel dat zij zelf iets mogen en kunnen inbrengen in de situatie en hetgeen er gaat gebeuren. Als laatste wordt al op vroege leeftijd de kinderen gestimuleerd om zelf te doen, bijvoorbeeld een jonge baby die voor het slapen gaan zelf het sokje het laatste stukje van zijn voet mag aftrekken of een oudere baby die zelf na het slapen zijn speentje terug in het bakje mag leggen. Hierdoor worden er niet alleen ontwikkelingskansen gecreëerd maar is er ook een grote mate van respect voor de autonomie voor het kind.

2.1.5 Praten en uitleggen

Als de pedagogisch medewerkers veel praten en uitleggen dan ontstaat er een rijke taallemgeving, waardoor kinderen worden gestimuleerd in de taalontwikkeling. Daarnaast verhoogde veel praten en uitleggen de emotionele veiligheid van de kinderen, zij horen immers wat er gaat gebeuren, wat er om hun heen gebeurt en er worden woorden en uitleg gegeven over de situatie, dit alles geeft de kinderen een voorspelbare omgeving hetgeen de emotionele veiligheid verhoogt.

Uitgangspunten communiceren met kinderen

Om de basis van het goed kunnen communiceren met kinderen te leggen zijn er een aantal uitgangspunten. Allereerst is het van belang dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is dat de pedagogisch medewerker met de kinderen praat en niet tegen de kinderen.

De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom de pedagogisch

medewerkers voeren echten gesprekken met kinderen. Daarnaast stemt zij haar inhoud af op de interesse en het ontwikkelingsniveau van het kind. Zo zal zij bij een baby brabbels imiteren en de klanken uitbreiden, zal zij bij de dreumes gebruik maken van een mix tussen open en gesloten vragen en gaat zij met peuters echt in gesprek.

De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan. Afhankelijk van de leeftijd zien de gesprekken er anders uit, het belangrijkste is dat het kind zich gehoord en gezien voelt. Daarnaast moedigt de pedagogisch medewerker het kind aan om gedachten, ideeën en gevoelens te verwoorden. Daarnaast helpt de pedagogisch medewerker de kinderen om hun verhaal te vertellen. Hierbij heeft zij oog voor de taalontwikkeling.

Als laatste is het van groot belang dat de pedagogisch medewerker woorden geeft aan en uitleg geeft over de situatie en de gebeurtenissen die zich om het kind afspelen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; 'ik ga even fruit snijden' tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; 'wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten'.

2.1.6 Mentorschap

Aan ieder kind is een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van uw kind. Door het volgen van de ontwikkeling van een kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeften van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Elk nieuw kind en ouder krijgt gedurende het intakegesprek te horen wie de mentor wordt. Bij voorkeur zal de mentor tevens het intakegesprek doen.

De mentor is verantwoordelijk voor de volgende taken:

- ♥ Bij voorkeur zal de mentor het intakegesprek met de ouders en het kind doen
- ♥ De mentor observeert het kind en vult de observatielijsten in
- ♥ De mentor nodigt de ouders uit voor het oudergesprek om over de ontwikkeling en welbevinden van het kind te praten
- ♥ De mentor merkt achterstanden en voorsprongen op in de ontwikkeling van het kind en bespreekt deze met het team gedurende het zorgoverleg en met de ouders
- ♥ Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals, met toestemming van u als ouder(s)/verzorger(s).
- ♥ De mentor is verantwoordelijk voor de overdracht naar de volgende groep of naar het basisonderwijs

2.1.7 Wennen

Als kinderen voor het eerst naar ons dagverblijf komen willen wij graag langzaam aan met het kindje gaan wennen op deze wijze kunnen kinderen rustig wennen aan de nieuwe omgeving en situatie. We bouwen het aantal uren langzaam op. De hoeveelheid wendagen en uren is afhankelijk van de af te nemen opvang uren. Wennen gebeurt voordat de contract periode ingaat en geschied op kosten van het de Berenstad. Bij voorkeur wennen we op de dagen dat het kindje ook volgens het contract gaat komen.

Wennen voor nieuwe kinderen bij de Berenstad

Voor nieuwe kinderen en ouders is het spannend om te starten op de kinderopvang. Er breekt een nieuwe periode aan, waarbij ouders en kinderen de tijd nodig hebben om te wennen aan de nieuwe situatie.

Kinderopvang De Berenstad vindt het belangrijk dat kinderen zich op hun gemak voelen binnen de kinderopvang om deze reden hebben wij een wenbeleid.

De kinderen komen voor de start van de opvang twee keer wennen, zodat zowel het kind als de ouder en ook de pedagogisch medewerker kunnen wennen aan elkaar en het nieuwe ritme.

- ♥ De eerste wendag zal bij voorkeur in de ochtend zijn, de eerste wendag zal drie uren zijn.
- ♥ De tweede komt het kind iets langer, dit betekent 5 uren.

- ♥ Indien het kind langer nodig heeft om te wennen kan er in overleg met ouders en pedagogisch medewerkers worden besloten om een derde wendag in te plannen. Op deze dag komt het kind tevens een halve dag wennen.
- ♥ De wendagen worden bij voorkeur op de dagen gepland dat het kind na de wenperiode ook de opvang bezoekt. Zo kan het kind al kennis maken met de groepssamenstelling van die dag en de vaste pedagogisch medewerkers van deze dag.

Doorstromen naar de volgende groep

Wanneer een kind van groep wisselt, vanwege de leeftijd of ontwikkelingsbehoefte, dan zal het kind eerst ook een paar keer gaan wennen in de nieuwe groep.

Wanneer de pedagogisch medewerkers denken dat een kind toe is aan een overgang naar de volgende groep zal dit eerst besproken worden met de ouders. Indien ouders akkoord gaan wordt er een wenschema opgesteld, daarnaast krijgen de ouders een brief over het wennen mee.

- ♥ De eerste wendag gaat het kind op de nieuwe groep wennen van 9.30 tot 11.30 uur. De pedagogisch medewerkers van de huidige groep brengen het kind naar de nieuwe groep toe
- ♥ De tweede wendag gaat het kind op de nieuwe groep wennen van 9.30 tot 13.00 uur. Het kind eet een broodje mee op de nieuwe groep. De pedagogisch medewerkers van de huidige groep brengen het kind naar de nieuwe groep toe
- ♥ De derde wendag gaat het kind wennen van 9.30 uur tot het opgehaald wordt door ouders/verzorgers. De pedagogisch medewerkers van de huidige groep brengen het kind naar de nieuwe groep toe. Zodra het kind opgehaald wordt op de nieuwe groep door de ouders/verzorgers is het wennen achter de rug en is het kind nu volledig over op de nieuwe groep.
- ♥ De eerst volgende dag kunnen ouders/verzorgers hun kind brengen op de nieuwe groep.
- ♥ Wanneer blijkt dat een kind wat langer de tijd nodig heeft om te wennen kan de 1ste of de 2de wendag herhaald worden. Uiteraard worden ouders hiervan vooraf op de hoogte gebracht.

Indien het kind vier jaar wordt en gebruik zal maken van de BSO De Berenstad zal de pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf het kind naar de BSO brengen zodat het daar een uurtje mee kan spelen. Dit herhaald zich twee keer. Wanneer blijkt dat het kind meer tijd nodig heeft om te wennen kan dit uiteraard altijd, het wennen geschied echter wel altijd voordat het kind vier jaar wordt.

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

De persoonlijke ontwikkeling bestaat uit verschillende ontwikkelingsgebieden, deze ontwikkelingsgebieden beïnvloeden elkaar.

Bij De Berenstad worden de kinderen gestimuleerd in hun ontwikkeling door spelenderwijs te leren, doormiddel van activiteiten geïnspireerd door Peuterplein. Het kinderdagverblijf is rijk aan ontwikkelingsmogelijkheden en de kans tot het doen van betekenisvolle activiteiten die dicht bij de beleveniswereld van het kind liggen. Kinderen krijgen hierbij de ruimte om op eigen tempo de wereld om zich heen te ontdekken en zich te ontwikkelen.

Wij geloven erin dat een kind wordt geboren met potenties en mogelijkheden, als een competent wezen. Zo heeft elk kind een unieke combinatie in zich van in aanleg aanwezige talenten, karakter en temperament. Een kind is nieuwsgierig, wil ontdekken en nieuwe ervaringen opdoen, anderen ontmoeten en zich ontwikkelen. De manier waarop een kind zich ontwikkelt is het resultaat van een wisselwerking tussen zijn eigen aangeboren mogelijkheden en de prikkels en ontwikkelingskansen die de omgeving waarin het kind opgroeit meegeeft. Bij De Berenstad stimuleren, prikkelen en begeleiden wij de kinderen optimaal in hun ontwikkeling. Hierbij hebben wij aandacht voor de motorische vaardigheden, creatieve vaardigheden, cognitieve vaardigheden en taalvaardigheden.

2.2.1 Motorische vaardigheden – ik kan het zelf!

Een kind heeft een aangeboren drang om dingen zelf te doen. Daardoor heeft het kind ook een aangeboren drang om te gaan bewegen en zijn grove en fijne motoriek daardoor te ontwikkelen. Hierbij zie je dat met name in de jonge leeftijd de zintuigelijk (sensomotorische ontwikkeling een belangrijke rol speelt voor het zetten van de eerste stappen in de motorische ontwikkeling.

Daarnaast is de motorische ontwikkeling onlosmakelijk met de cognitieve ontwikkeling verbonden, de baby ontdekt immers dat hij kan bewegen en leert reflexen omzetten naar doordachte bewegingen.

De motorische vaardigheden

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. De eerste jaren maken kinderen grote sprongen in de motorische ontwikkeling, zij gaan van afhankelijk baby die reageert en beweegt uit reflexen naar peuters die al heel veel zelf kunnen doen. Daarnaast zie je binnen deze verworven kunsten dat de fijne en grove motoriek fijn samenwerken en met in elkaar verbonden zijn, zo zijn er bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek die de kinderen dienen te beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Ook is de motorische ontwikkeling nauw verbonden met andere ontwikkelingsgebieden, de kinderen zullen eerst de fijne motoriek van de gezicht, kaak en tongspieren beheersen alvorens zij kunnen praten.

Baby's

De allerkleinste kinderen zijn voornamelijk bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam: wat kan ik hier allemaal mee? Zo kunnen zij gefascineerd naar de eigen handen kijken of de voetjes heen en weer bewegen over het zachte kleed wat zo fijn voelt. Kortom, ze zijn met name actief op sensomotorisch gebied en ontdekken zichzelf en de omgeving door middel van de zintuigen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij zich bezig gaan houden met grove motorische vaardigheden, hierbij worden de reflexen waaruit bewegingen ontstaan steeds meer bewuste bewegingen zoals omrollen, het omhoog houden van het hoofdje, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen, en fijn motorische vaardigheden als grijpen, objecten oprapen, het vasthouden van een beker en de pincetgreep.

- ♥ Doormiddel van aanbieden van sensomotorische materialen en activiteiten worden de baby's gestimuleerd in hun motorische vaardigheden. Denk hierbij aan zachte materialen, harde materialen, voel materialen, maar ook het kliederen met verf en water zijn mooie materialen om mee te spelen voor baby's
- ♥ De baby's krijgen de ruimte om vrij te bewegen, op de grond of voor hele jonge baby's in de box. Door het bieden van bewegingsvrijheid gaan de baby's vanuit hun natuurlijke drang bewegen, reflexen worden zo omgezet naar doordachte bewegingen en op latere leeftijd wordt er hard geoefend aan het leren omrollen, vervolgens tijgeren, zitten en kruipen.
- ♥ De pedagogisch medewerkers moedigen de baby aan om te bewegen, zo houden zij een speeltje in het gezichtsveld waar het naar kan grijpen en op later leeftijd als zij klaar zijn om te gaan tijgeren leggen zij een uitdagend speeltje net buiten bereik waardoor het kind wordt gemotiveerd erheen te bewegen.
- ♥ De pedagogisch medewerkers zingen met de baby's en maken hierbij gebaren, denk aan bijvoorbeeld het liedje klap eens in je handjes. Waarbij de baby's worden gestimuleerd de gebaren mee te doen.
- ♥ Er worden diverse materialen aangeboden die de motorische vaardigheden stimuleren, materialen zoals een babygym, blokken en ballen worden hierbij veelvuldig ingezet.

Dreumes

Wanneer kinderen eenmaal kunnen lopen wordt hun wereld ineens een stuk groter en zullen zij deze grotere wereld ook steeds verder gaan verkennen. Zo zullen zij gaan oefenen met ingewikkeldere motorische vaardigheden als klimmen, rennen, zelfstandig eten en drinken, zelfstandig aan- en uitkleden, het rollen van de bal, het schoppen tegen de bal, het bouwen van torens en het tekenen met een potlood. Daarnaast stelt het hen in staat om activiteiten van volwassenen in spelvorm na te doen.

- ♥ De dreumes krijgt alle mogelijkheid om vrij te bewegen in de binnenruimte maar ook in de buitenruimte. In de buitenruimte krijgen zij de kans om te rennen, springen en fietsen deze activiteiten vragen andere vaardigheden dan binnen
- ♥ Er worden verschillende beweegspellen gespeeld met de kinderen, denk hierbij aan dansen binnen maar ook de eerste spelletjes buiten, zoals lopen als een reus, springen als een kangoeroe etc. Hiermee krijgen kinderen de kans om met verschillende bewegingen kennis te maken en de motorisch vaardigheden uit te breiden.

- ♥ Er worden verschillende creatieve activiteiten aangeboden die de fijne motoriek stimuleren, van het vasthouden van een potlood tot vingerverven waarbij de sensomotorische ontwikkeling tevens nog wordt gestimuleerd.
- ♥ De dreumes krijgt de kans tot 'zelf doen'. Van zelf doen leren kinderen ontzettend veel, het is hierdoor niet alleen goed voor het zelfvertrouwen van het kind maar ook voor de motorische vaardigheden. Bij het aantrekken van een schoen komt voor een dreumes bijvoorbeeld een groot deel grove en fijne motoriek om de hoek kijken. Door de kinderen zelf te laten doen wordt hierdoor bijna onopgemerkt de motorische vaardigheid gestimuleerd en ontwikkeld.
- ♥ De dreumes krijgt diverse speelmaterialen aangeboden. Hierbij wordt onder andere constructiemateriaal, vormenstoof, puzzels, ballen en sensomotorische materialen ingezet om het kind te stimuleren.

Peuters

Peuters ontwikkelen de eigen 'ik' en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: van het aantrekken van de sokken en schoenen, tot het gebruik maken van het toilet. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen.

- ♥ Ook bij peuters is het 'zelf doen' een grote schat van waarde. Net zoals bij de dreumesleeftijd worden kinderen onopgemerkt door handelingen zelf uit te voeren ontzettend gestimuleerd in de motorische vaardigheden.
- ♥ De peuters mogen natuurlijk ook heerlijk buitenspelen, waar zij kunnen oefenen met vaardigheden zoals springen, rennen, huppelen, hinkelen en fietsen. Buitenspel daagt kinderen uit op andere motorische vlakken dan binnen spelen waardoor het buitenspelen een grote toegevoegde waarde heeft.
- ♥ Er worden verschillende creatieve activiteiten aangeboden waarbij er reeds wordt geoefend met vaardigheden zoals knippen of werken met een prikpen. Hierdoor wordt de fijne motoriek bij uitstek gestimuleerd en krijgen kinderen de kans zich voor te bereiden op de vaardigheden die zij op school moeten bezitten.
- ♥ Er wordt een grote verscheidenheid aan speelmaterialen aangeboden. Constructiemateriaal en puzzels zijn hierbij materialen die veelvuldig worden ingezet.

2.2.2 Creatieve vaardigheden – ik kan dansen, zingen en iets maken

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Hierbij ontwikkelen kinderen het gevoel van schoonheid. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en behoefte van de kinderen

Baby's

De allerkleinste ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt.

- ♥ Door het aanbieden van geluid producerend materiaal zoals een rammelaar, muziekinstrumenten of materiaal dat geluid maakt door op een knopje te drukken wordt de verwondering en het creatieve brein van de baby gestimuleerd.
- ♥ Daarnaast wordt de verwondering en het creatieve brein geactiveerd door het aanbieden van sensomotorische materialen en activiteiten. Bij baby's gaan de creatieve activiteiten niet om het resultaat maar meer om de beleving voor het kind bijvoorbeeld; het voelen van de verf op de vingers en de verbazing van het veranderen van kleuren als er meer kleuren bij elkaar komen.

Dreumes

Net als baby's werken dreumesen nog niet gericht aan knutselwerkjes. Zij zullen zich echter wel steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wascokrijtje, maar vinden het kliederen met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten geven, net als mama dat altijd bij hen doet.

- ♥ De pedagogisch medewerker zoekt bij het aanbieden van creatieve activiteiten balans in de behoefte van de dreumes, het balans tussen sensomotorisch bezig zijn en het werken aan een klein opdrachtje zoals een plakwerkje is van belang, gezien de dreumes in beide interesse heeft.
- ♥ Bij creatieve activiteiten staat het goed vasthouden van een potlood, krijtje centraal. Daarnaast is het scheuren van papier en zelf propjes maken een geweldige activiteit voor de dreumes, niet alleen omdat het ontzettend goed is voor de fijne motoriek maar vooral ook omdat zij hier heel veel plezier in hebben.
- ♥ De pedagogisch medewerker biedt verschillende soorten muzikale activiteiten aan, van zingen en dansen tot spelletjes met geluid, waardoor het creatieve brein van de dreumes wordt gestimuleerd.
- ♥ Als laatste is het aanbieden van open en fantasierijk speelmateriaal van belang. Zo zie je vaak een dreumes die van een blokje een telefoon maakt en van afwasborstel een kam. Het creatief omgaan met materialen en het gebruiken van materialen voor andere doeleinde zijn creatieve gedachtespinnen van de dreumes.

Peuters

Peuters werken gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld rollenspellen als "Vader en moedertje".

- ♥ De peuter krijgt diverse creatieve activiteiten aangeboden met hierin een kleine opdracht. Hierbij leren de kinderen reeds kleine opdrachtjes uit te voeren, echter wordt de creatie van het kind geheel vrij gelaten. Maken wij met sinterklaas met de peuters sinterklaas poppetjes? Dan mogen de oren de neus zijn en de baard de hoed.
- ♥ De pedagogisch medewerker biedt verschillende soorten muzikale activiteiten aan, van zingen en dansen tot spelletjes met geluid of zelfs al stopdans, waardoor het creatieve brein van de dreumes wordt gestimuleerd.
- ♥ Als laatste is er op de groep voldoende fantasierijk speelmateriaal aanwezig, speelmateriaal waarmee zij situatie kunnen naspelen, zelf kunnen koken of mama kunnen zijn. De materialen stimuleren het rollenspel waarbij het creatieve brein de vrije loop kan gaan.

2.2.3 Cognitieve vaardigheden – ik voel, denk en ontdek

Een kind is een kleine onderzoeker. Hij wil zijn wereld snappen; zijn sociale wereld, gevoelswereld en hij verruimt zijn wereld met nieuwe ontdekkingen. Wij begrijpen en benoemen emoties en bedoelingen, zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen, ordenen, meten, tellen en stimuleren het geconcentreerde (alleen) spelen en het vasthouden aan een plan.

Baby's

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Naarmate baby's ouder worden (vanaf zo'n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby's leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: het rammelen van de rammelaar brengt geluid en door te duwen tegen de toren vallen de blokken om. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen en bedenkt de baby van te voren dat hij iets wilt gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen.

- ♥ Door het spelen van verdwijnspeletjes, zoals materialen onder een doek verstoppen en weer tevoorschijn te halen wordt het abstract denken gestimuleerd.
- ♥ Door het aanbieden van actie reactie speel materiaal, zoals materiaal dat geluid maakt, materiaal dat beweegt of geluid maakt als je op een knopje druk, ballen en kralenboog wordt de cognitieve ontwikkeling gestimuleerd
- ♥ Ook is het spelen van kiekeboe spelletjes uitermate geschikt voor de baby, met name in de eenkennigheidsperiode. Zo leren zij dat iemand niet verdwijnt als je ze even niet ziet.

Dreumes

Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen.

- ♥ Oorzaak gevolg speelgoed is uitermate geschikt om de dreumes te stimuleren, denk hierbij aan materialen die kunnen bewegen, rollen of omvallen zoals blokken, ballen, stapelbakjes en een tol.
- ♥ Daarnaast is materiaal dat het inzicht van dreumesen stimuleert heel waardevol, materialen zoals puzzels, stapelbakjes en een vormenstoof worden hiervoor ingezet.
- ♥ De pedagogisch medewerkers stimuleren daarnaast de dreumes door het geven van kleine opdrachtjes. Zoals; wil jij je schoenen pakken? Of wil jij dit in de kast leggen? Door het uitvoeren van kleine opdrachten gaan dreumesen steeds beter begrijpen wat een opdracht inhoudt. In het beginsel zal de pedagogisch medewerker het wellicht voor moeten doen of samen met de dreumes, maar als snel zal de cognitieve ontwikkeling een sprong hebben gemaakt en kan de dreumes simpele kleine opdrachten heel goed zelf uitvoeren.

Peuters

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het "Waarom" van alles weten, waar de vele en welbekende "Waarom-vragen" dan ook vandaan komen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breiden de kennis die zij reeds hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon.

- ♥ De pedagogisch medewerkers gaan in gesprek met de kinderen, zij stellen kinderen open vragen en leggen kleine vraagstukken voor waardoor peuters worden geactiveerd om na te denken.
- ♥ Er worden verschillende cognitieve activiteiten aangeboden, denk hierbij aan een denkspelletjes zoals memorie maar ook de kring of een gesprek over het thema zijn hier mooie voorbeelden van.
- ♥ Ook in de peuterperiode zijn materialen die vragen om inschatting belangrijk, met name puzzels kunnen hierbij de peuters goed stimuleren.
- ♥ De pedagogisch medewerker plant geplande leermomenten doormiddel van activiteiten maar grijpt ook ongeplande leermoment. Hierbij maakt zij gebruik van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Soms gebeurt het dat de pedagogisch medewerkers geen activiteit of leermoment gepland heeft, maar dat door een vraag of opmerking van een kind een leermoment ontstaat. De pedagogisch medewerker grijpt deze kans en draait de situatie om naar een leermoment. Voorbeelden zijn, een kindje benoemt een kleur van de beker die hij krijgt. De pedagogisch medewerker speelt hier op in door de andere kleuren van de bekertjes gezamenlijk met de kinderen te benoemen. De pedagogisch medewerker pikt signalen op van de kinderen en maakt hier een spelenderwijs, kort en leuk leermoment van.
- ♥ De pedagogisch medewerker begeleidt het vrije spel van de kinderen. Dit kan zij doen door een bepaalde rol aan te nemen. De pedagogisch medewerker kan mee spelen, helpen bij rolverdeling of input geven door een spelidee in te brengen.

2.2.4 Taalvaardigheden – ik kan het zelf zeggen

Taalontwikkeling is gekoppeld aan de ervaringen en waarnemingen van het kind en hoe wij daar als volwassenen op reageren. Wij stimuleren de kinderen daarin, verweven taal in ons contact met hen en passen de interactieprincipes toe. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers.

Baby's

De allerkleinste kunnen zelf nog niet praten, maar zijn wel gebaat bij het horen van gesproken taal om zich heen. Dit geeft hen namelijk een gevoel van veiligheid en geborgenheid: er is iemand in de buurt en kinderen kunnen zich voorbereiden op iets wat komen gaat, zoals het verschonen van de luier of het poetsen van de mond. Baby's maken allereerst met name non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact. Naarmate zij ouder worden zullen zij gaan oefenen met het maken van geluiden en klanken, en zullen deze zich steeds meer uitbreiden. Vanaf een maand of 7 zoeken baby's steeds meer de interactie op met de mensen om hen heen door middel van verbaal en non-verbaal contact. Wanneer kinderen de 1 jaar naderen zullen zij naast klankers ook medeklankers laten horen, waarmee zij uiteindelijk hun eerste woordje vormen.

- ♥ De pedagogisch medewerker benoemt haar handelen, de situatie om de baby heen en geeft woorden aan gevoelens van het kind. Hierdoor leert het kind situatie, gevoelens en gebeurtenissen koppelen aan woorden, de eerste stap in de taalontwikkeling
- ♥ De pedagogisch medewerker reageert op contactinitiatieven door klanken te herhalen en uit te breiden, hierdoor ontstaan de eerste stappen naar een dialoog.
- ♥ De pedagogisch medewerker zingt liedjes, vertelt versje en lees boekjes met de baby's. Bij de boekjes wordt er gekozen voor simpele boekje, met één plaatje en een woord, waardoor de baby goed connectie kan leggen tussen het plaatje en het daarbij behorende woord.

Dreumes

Dreumesen leren taal steeds beter te begrijpen en beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Zij leren steeds meer nieuwe woorden bij door de gesproken taal om hen heen te imiteren. Zo zullen zij allereerst losse woorden benoemen, waarna deze losse woorden steeds meer in zinnen geplaatst zullen worden van 2 en 3 woorden.

- ♥ Ook bij de dreumes is het nog van groot belang om het handelen, de situatie en de gebeurtenissen om de dreumes heen te verwoorden. Het uitgangspunt is dat de pedagogisch medewerker zoveel mogelijk van haar eigen handelen alsmede de handelingen van de kinderen benoemt.
- ♥ De pedagogisch medewerker stelt vragen aan de kinderen en zet hiermee de eerste stappen in de richting van een dialoog. De vragen zijn vaak simpel, zoals; 'wat is dat?' echter zijn de vragen er wel op gericht het kind uit te nodigen tot praten.
- ♥ De pedagogisch medewerker zingen met de kinderen, vertellen versje en lezen boekjes. Net zoals bij de babyfase kiezen de pedagogisch medewerkers voor boekjes met enkele plaatjes en woorden of voor simpele verhaallijn boekjes met een duidelijk plaatje, zoals bijvoorbeeld in de boekjes van Nijntje.
- ♥ Als laatste kunnen de woordkaarten die bij de thema's worden gebruikt bij de peutergroepen ook met de dreumesen eens worden gedaan.

Peuters

In de peuterperiode breidt de woordenschat zich steeds verder uit. Zo zullen kinderen naast twee- en driewoordzinnen zich gaan ontwikkelen in het gebruik van vier- en vijfwoordzinnen. In deze leeftijdsperiode kunnen steeds beter "echte" gesprekjes met de kinderen gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Daarnaast zullen kinderen ook oefenen met het toepassen van de grammatica, wat nog niet geheel vlekkeloos gaat, waardoor ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen.

- ♥ De pedagogisch medewerkers voeren veel gesprekjes met de kinderen, hierbij stellen zij open vragen, vragen zij door en leggen zij kleine vraagstukken aan de peuters voor. De peuter wordt hiermee gestimuleerd zelf te praten.

- ♥ De pedagogisch medewerkers zingen liedjes met de kinderen, vertellen versje en lezen voor. Bij het kiezen van een boek wordt er gekozen voor een boekje met een verhaallijn en bijpassende plaatjes. De pedagogisch medewerkers lezen hierbij interactief voor. Dit betekent dat zij in gesprek gaan gedurende het voorlezen met de kinderen. Zij stellen vragen over de plaatjes, het verhaal en gaat met kinderen in gesprek als zij bijvoorbeeld iets willen vertellen. Bij voorkeur wordt er aan het lezen van het boekje een activiteit gekoppeld.
- ♥ Er worden spelletjes gespeeld waarmee de taalontwikkeling wordt gestimuleerd, denk hierbij aan bijvoorbeeld memory
- ♥ Er wordt gebruik gemaakt van woordkaarten passen bij de thema's.
- ♥ De pedagogisch medewerker ondersteunt de peuter in het gebruik van grammaticale regels. Hierbij zal zij nooit en te nimmer zeggen; dat is fout het is liep!. Zij zal het woord in haar antwoord op juiste wijze benoemen waardoor het kind kan horen wat het juiste woord is. 'ik loopte gisteren met mama naar huis, juf!' , 'echt waar? Liep jij gisteren met mama naar huis?'

2.2.5 Themagericht werken geïnspireerd door peuterplein

Bij De Berenstad laten wij ons graag inspireren door peuterplein.

Peuterplein is een vroeg voorschools educatieprogramma dat kinderen stimuleert in de brede ontwikkeling.

Hierbij staat spelenderwijs leren centraal.

Elke periode kiezen wij een thema, binnen dit thema zijn diverse activiteiten die wij aanbieden vanuit peuterplein, daarnaast vullen wij de thema's met onze eigen verzonden ontwikkelingsactiviteiten. Bij elke activiteit staat één ontwikkelingsgebied centraal. Uiteraard is het niet het geval dat de activiteit alleen dit ontwikkelingsgebied stimuleert!

Wij maken een activiteitenplanning voor elk thema, uiteraard houden wij ons niet stug vast aan dit programma. Zien wij dat de kinderen behoefte hebben om buiten te spelen, dan gaan we heerlijk buitenspelen en doen wij in de middag de geplande activiteit of wij kijken hoe de geplande activiteit zo aangeboden kan worden dat het passend is bij de behoeftes van het kind.

2.3 Sociale ontwikkeling - ik speel samen

Kinderen zijn sociale wezens. Ze leren van ons en van elkaar. Ze delen ervaringen, kijken hoe de ander iets doet, kibbelen over verschillen, zoeken samen oplossingen, leren overleggen en zich te verplaatsen in een ander en hebben plezier met elkaar. We bieden ze activiteiten die hun onderlinge contact stimuleren en hebben daarbij aandacht voor hun relaties onderling en het verloop van de groepsprocessen. Sport, spel bewegen, muziek, (voor)lezen en samen iets maken, behoren dan ook tot de alledaagse activiteiten.

Kinderen zijn daarnaast trots op wat ze kunnen en laten dat graag zien. Het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen ontstaat in relatie met andere mensen.

Wezenlijk hierbij zijn het vertrouwen in volwassenen, de bewustwording van zichzelf, het vertrouwen in eigen kracht en vermogen, de bewustwording van identiteit, sekse, leeftijd en plezier in eigen lijf en leven en omgaan met anderen. Kinderen hebben het gevoel: ik mag er zijn. Maar ook het gevoel: we doen het samen!

2.3.1 Samenspel

Op ons kinderdagverblijf bevindt het kind zich in een groep en daar ontmoeten ze elkaar op een vanzelfsprekende manier. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat door regelmatig samen te spelen. We hechten waarde aan de invloed van de groep op de ontwikkeling van de kinderen. De groep stimuleert een kind op een bijzondere manier: samen spelen, samen plezier hebben, samen nieuwe dingen ontdekken. We vinden het belangrijk dat een groep heterogeen van samenstelling is: kinderen met verschillende achtergronden en uiteenlopende ontwikkelingsniveaus. Voor alle kinderen is de heterogene samenstelling van de groep een groot voordeel. Ze leren van elkaar. Dit geldt extra voor het kind met een taal- of ontwikkelingsachterstand.

Het samenspel ziet er op elke leeftijd anders uit. Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om zich heen.

Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken. Door de baby's naast elkaar te leggen, tegenover elkaar en de allerjongste baby's te betrekken bij activiteiten met de wat oudere baby's wordt de sociale ontwikkeling gestimuleerd.

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. Door de dreumes de kans te geven naast elkaar te spelen en hierbij de dreumesen te wijzen op elkaar spel maar ook door het meespelen en het aanbieden van groepsactiviteiten waar elementen van wachten, delen, samenwerken in verwerkt zitten wordt de sociale ontwikkeling van de dreumes gestimuleerd. Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van te voren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel. De peuters krijgen ruim de mogelijkheid om samen te spelen in hoeken maar ook binnen activiteiten. Dit doen zij zelfstandig of de pedagogisch medewerker speelt mee om het samenspel te begeleiden. Daarnaast biedt de pedagogisch medewerker activiteiten aan die element van wachten op je beurt, naar elkaar luisteren, delen en samenwerken bezitten. Door een combinatie van vrijspel en activiteiten wordt de sociale ontwikkeling gestimuleerd.

Naast dat samenspelen natuurlijk ontzettend belangrijk is vinden wij het ook belangrijk dat kinderen kunnen en mogen aangeven als zij behoefte hebben om even alleen te spelen. De kinderen krijgen de kans om ook individueel te spelen met bijvoorbeeld een puzzel, een boek of met een pop indien zij hier behoefte aan hebben. Juist het balans tussen samenspel en individueel spel zorgt ervoor dat kinderen niet overprikkeld raken en onnodig in kleine conflicten terecht komen.

2.3.2 Conflicten in het samenspel

In samenspel horen natuurlijk ook kleine conflicten thuis. Ruzies over wie eerst op de auto mag rijden of wie papa mag zijn in het rollenspel. De conflicten brengen vaak emoties met zich mee als boosheid of verdriet. Daarnaast speelt de ontwikkelingsniveau waar het kind zich in bevindt mee, kan het kind al praten en vertellen wat het nodig heeft of wilt? Kan het kind zich al verplaatsen in het andere kind? Kunnen de kinderen er zelf uitkomen?

Voor elke leeftijd is het daarom belangrijk om je aan te passen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen en hierbij de begeleiding in het conflict aan te passen.

Indien er een conflict ontstaat handelen de pedagogisch medewerkers als volgt:

- ♥ Allereerst zal de pedagogisch medewerker erkennen dat er een probleem is en deze samenvatten. Als peuters ruzie hebben zal zij de peuters vragen uit te leggen wat er aan de hand is en deze verhalen samenvatten. Bij dreumesen zal zij zelf het conflict benoemen
- ♥ Vervolgens erkent de pedagogisch medewerker de emoties die de kinderen voelt en indien de situatie dit toelaat zal zij de emoties tevens benoemen.
- ♥ De pedagogisch medewerker zal hierna de kinderen stimuleren om het conflict zelf op te lossen. Hierbij is zij begeleidend aanwezig en zal zij indien nodig woorden geven aan de gevoelens en de bedoeling van de kinderen. Als de kinderen er niet zelf uitkomen dan zal de pedagogisch medewerkers zelf met oplossingen komen om het conflict op te lossen.
- ♥ Uiteraard werkt de bovenstaande richtlijnen voor baby's niet. Indien baby's in een conflict raken zal de pedagogisch medewerker het conflict benoemen om vervolgens een oplossing aan te bieden. Afhankelijk van de situatie zal zij vervolgens meespelen om het spel wederom op gang te brengen.

2.3.3 Begeleiding in samenspel door de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het stimuleren en begeleiden van samenspel en interactie tussen de kinderen. Zij biedt de kinderen de gelegenheid om zelf samen te spelen maar kan ook meespelen om niet alleen het spel te verdiepen maar ook het samenspelen met elkaar een stimulans te geven. Tevens stimuleert zij het contact tussen kinderen door te vragen samen een opdrachtje uit te voeren of elkaar te helpen of te troosten.

Daarnaast zal zij spelenderwijs de omgangsvormen die gelden aan de kinderen over dragen. Dit doet zij in eerste instantie door positief samenspel en gedrag te complimenteren. Daarnaast vertelt zij de omgangsvormen aan de kinderen op het moment dat er een situatie zich voordoet. Ze leert kinderen iets te vragen aan elkaar als zij iets willen hebben van een ander kind, zij begeleid peuters bij het zelf oplossen van conflicten maar helpt het kind ook om voor zichzelf op te komen, door 'stop hou op!' te zeggen als je iets niet leuk vindt.

2.4 Waarden en normen – ik doe het goed

Een gevoel van "ik doe het goed" is goed voor de morele competentie. Kinderen willen er graag bij horen en verlangen naar goedkeuring. Ze zijn ontvankelijk voor regels en gezamenlijke rituelen. Ze leren gehoorzamen en ook om zichzelf te gehoorzamen en minder impulsief te worden. Ze leren dit door emoties op een acceptabele manier te uiten, verantwoordelijkheid en schuldbesef te tonen, te gehoorzamen en rituelen op te volgen, voor zichzelf op te komen, morele gevoelens te uiten en respect te hebben voor diversiteit. Waarden en normen, die maatschappelijk geaccepteerd zijn worden overgedragen. We stimuleren dat er in de omgang met elkaar rekening wordt gehouden met elkaar, naar elkaar geluisterd wordt en dat samen oplossingen worden bedacht.

Alle kinderen leren van de andere kinderen en volwassenen om hen heen.

Elk mens is anders dus ook elk kind is anders. Verschillen die door b.v. de cultuur, de leeftijd en het karakter van het kind naar buiten komen. Als pedagogisch medewerkers weet je bij elk kind wat het beste werkt en hoe je het beste met dat kind om kunt gaan. Zo heeft elk kind een ander ritueel met afscheid nemen of met naar bed gaan. Ook is er bij elk kind verschil in temperament en leren de kinderen daar met elkaar mee omgaan. Als pedagogisch medewerker kun je daar mee omgaan door rekening te houden met de manier van benaderen van het kind. Een heel verlegen kind zul je op een rustige manier benaderen en een heel uitbundig en enthousiast kind kun je ook uitbundig benaderen.

Ontwikkeling identiteit

Geleidelijk aan wordt het kind zich er van bewust dat het een persoon is, die verschilt van ieder ander. Door het kind positief te benaderen bevordert de pedagogisch medewerker het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De pedagogisch medewerker waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit. Daarnaast stimuleert de pedagogisch medewerker het identiteitsbesef ook door bijvoorbeeld regelmatig opnoemen van namen en achternamen of door te geven van eigen plekjes of spullen.

Diversiteit

We maken geen onderscheid in de culturele achtergrond van kinderen. Hier zijn de activiteiten en het speelgoed op afgestemd. Wel houd je rekening met de culturele achtergrond. Denk aan maaltijden. Tijdens activiteiten heeft het ene kind meer begeleiding nodig dan de ander. De pedagogisch medewerker concentreert zich op de groep EN op het individu. Het individu maakt deel uit van de groep. D.m.v. groepsgericht te werken leer je het kind het samen spelen en omgaan met andere kinderen. Door het kind individuele begeleiding te geven krijgt ieder kind persoonlijke aandacht. Wanneer er een vermoeden bestaat dat een kind een achterstand heeft of een ontwikkelingsstoornis op een ander gebied wordt dit besproken met collega's en directie en wordt er een actieplan opgesteld.

Rituelen en vieringen

Verschillende soorten rituelen:

Gedurende de dag zijn er verschillende soorten rituelen. 's Morgens bij het brengen zwaait het kind samen met een pedagogisch medewerker, de ouder uit. Als er een van de pedagogisch medewerkers binnen komt begroet deze meteen de kinderen. Dit gaat ook vrijwel automatisch om dat de kinderen de pedagogisch medewerker ook altijd enthousiast begroeten. Voor de maaltijd wordt altijd gezamenlijk het smakelijk eten lied gezongen. Na het zingen kunnen de kinderen aan de maaltijd beginnen. Ook blijven alle kinderen aan tafel zitten totdat de meerderheid klaar is met eten.

Met de zindelijkheidstraining gaan we met een paar kinderen tegelijk naar het toilet. Hiermee worden de andere kinderen gestimuleerd en het is gezellig.

Diverse vieringen:

Verjaardagen: bij verjaardagen wordt er voor het kind een verjaardagsmuts gemaakt en mag het kind tijdens de viering op tafel zitten. Met zijn allen worden de verjaardagsliedjes gezongen en daarna mag het kind uitdelen. Verjaardagen van de pedagogisch medewerkers worden op dezelfde manier gevierd.

Pasen: met Pasen worden er meerder groepsactiviteiten gedaan en wordt de groep versierd.

Vader en moederdag: elk kind maakt een geschenk voor zijn vader en moeder.

Sint Maarten: alle kinderen maken een lampion. Dit is elk jaar weer een ander ontwerp.

Sinterklaas: Er worden meerder groepsactiviteiten en gedaan en de zaal word versierd. In de eerste week van december brengt de sint een bezoek aan het dagverblijf.

Kerst: Er worden meerder groepsactiviteiten gedaan en de groep wordt versierd. Op 24 December is er een kerst ontbijt of lunch voor alle kinderen op het dagverblijf.

2.5 Waarnemen van de ontwikkeling

2.5.1 Observeren en oudergesprekken

Observeren

Alle kinderen worden twee keer per jaar geobserveerd, dit gebeurt rond de leeftijd van 2.9 jaar en rond de leeftijd van 3.9 jaar. Voor de kinderen tot twee jaar wordt er gebruik gemaakt van eigen ontwikkelde observatielijsten waarin wordt ingegaan op motorische vaardigheden, creatieve vaardigheden, cognitieve vaardigheden en sociale vaardigheden. Vanaf twee jaar wordt er gebruik gemaakt van de observatielijsten van de peuterestafette. Bij deze observatie wordt tevens ingegaan op de bovengenoemde ontwikkelingsgebieden maar wordt er ook gekeken naar beginnende geletterdheid en rekenkunde.

De pedagogisch medewerker wordt begeleid door de HBO pedagogisch coach. Elke twee maanden is er een zorgoverleg waarin de mentor van een kind eventuele zorgen kan uiten en samen een stappenplan/handelsplan kunnen opstellen. De HBO pedagogisch coach is tevens aanwezig bij een mentor gesprek als het gaat om een uitnodiging "extra mentor gesprek is omdat er wat vragen zijn omtrent de ontwikkeling van het kind".

Oudergesprekken

Jaarlijks oudergesprek:

Ouders worden minimaal 1 keer per jaar uitgenodigd voor een ontwikkelingsgesprek in de maand voor dat een kind over gaat naar de volgende groep. Bij de uitnodiging wordt vermeld dat het om een "jaarlijks gesprek" gaat. Indien een mentor zich zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind kan een ouder eerdere uitgenodigd worden. Bij de uitnodiging zal dan vermeld worden dat het een "extra mentor gesprek is omdat er wat vragen zijn omtrent de ontwikkeling van het kind". Als ouders behoefte hebben aan een extra mentor gesprek kunnen zij dit aangeven en zullen de ouders een uitnodiging krijgen voor een "gesprek op verzoek van de ouder".

Samenwerking met ouders:

In het dagverblijf wordt een deel van de opvoeding en verzorging van de kinderen overgenomen van de ouders. Dit maakt het nodig om gegevens over de ontwikkeling van het kind uit te wisselen, waardoor wederzijdse inzichten over deze ontwikkeling worden vergroot.

Om kinderen een zo goed mogelijke opvang te bieden is een goede samenwerking met ouders van groot belang. Daartoe dient aan een tweetal randvoorwaarden te worden voldaan:

- ♥ Wederzijds vertrouwen; begrip voor elkaanders verantwoordelijkheid, mogelijkheden en beperkingen.

- ♥ Wederzijds respect; respect van de pedagogisch medewerker voor de ouders die de eind verantwoordelijkheid voor hun kind hebben en respect van ouders voor de professionele verantwoordelijkheid van de leiding voor hun kind.

Uitwisseling informatie

Bij de kinderen van 0 tot 2 jaar houdt de pedagogisch medewerker door middel van een schriftje de ouders op de hoogte van de algemene ontwikkeling. Ook wordt er in het schriftje ingegaan op de belevenissen van het kind en de groep gedurende de dag. Speciale afspraken rondom het kind maken de ouders rechtstreeks met de pedagogisch medewerker. Ouders en pedagogisch medewerker hebben daarnaast uiteraard mondeling contact bij het brengen en halen.

Bij de kinderen van 2 tot 4 jaar wordt op de presentielijst bijzonderheden van de dag geschreven. Speciale afspraken rondom het kind maken de ouders rechtstreeks met de pedagogisch medewerker. Deze worden genoteerd in de agenda op de dag van doorgeven. Ouders en pedagogisch medewerker hebben daarnaast uiteraard mondeling contact bij het brengen en halen.

Privacy

Individuele ouders hebben recht op privacybescherming door zorgvuldige behandeling van alle (in vertrouwen) gegeven informatie. Ouders worden op de hoogte gesteld indien er over hun kind contact en/ of overleg is met derden, die niet aan de dagopvang zijn verbonden. (school, hulpverlenende instanties, e.d.)

Er wordt door de pedagogisch medewerker geen vertrouwelijke informatie over kinderen en / of ouders aan andere kinderen en ouders in de dagopvang gegeven.

Ouderavonden

De oudercommissie organiseert in samenwerking met de directie en personeelsleden van het kinderdagverblijf ouderavonden.

We proberen dit 2 maal per jaar te realiseren. De onderwerpen zijn ieder keer verschillende en worden samen met de oudercommissie en De Berenstad gekozen.

2.5.2 Overdracht naar school

Als een kindje bijna 4 is en er bekend is naar welke basisschool het kindje gaat willen wij graag de ontwikkeling overdragen aan die basisschool. Dit doen we doormiddel van een koude overdracht met een digitaal overdrachtssysteem genaamd digidoor. Hiermee werken de kinderdagverblijf en basisscholen binnen Almere waardoor er een beter doorlopende ontwikkelingslijn gecreëerd kan worden. Doordat de basisscholen op de hoogte zijn van de ontwikkeling van het nieuwe te starten kind kunnen zij gelijk vanaf de start op het basisonderwijs inspelen op de behoefte en ontwikkeling van het desbetreffende kind.

Wij kunnen alleen met toestemming van de ouders de ontwikkelingsinformatie doorsturen. Daarnaast zullen de informatie die wij willen doorsturen vooraf met de ouders bespreken. Vervolgens krijgen ouders een link van digidor waarin zij hun toestemming kunnen geven voor de overdracht

2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Wanneer de mentor ziet gedurende de observatie dat er op een bepaald ontwikkelingsgebied extra stimulans wenselijk is zal zij daar gerichte activiteiten op inzetten. Wanneer blijkt dat er meer deskundigheid nodig is zal het betreffende kind in het twee maandelijks zorgoverleg met de pedagogisch coach besproken worden en vervolgens door de pedagogisch coach worden geobserveerd.

Tijdens die overleg wordt de verdere route uitgestippeld. Soms is er wat extra tijd nodig voor een kindje om verder te ontwikkelen en soms is de expertise van een deskundige nodig.

Wij zullen dan toestemming aan de ouder(s)/verzorger(s) vragen om advies in te winnen bij een deskundige.

Indien na advies van een deskundige kunnen kinderen doorverwezen worden naar een passende instantie voor verdere ondersteuning. Ook hier wordt vooraf toestemming gevraagd aan de ouder(s)/verzorger(s).

Doorverwijzen doen we naar de volgende instanties:

Logopedie

Opvoeddeskundige

Stichting MEE

Consultatiebureau

Samenvattend worden de volgende stappen ondernomen indien een mentor zorgen heeft omtrent het gedrag of de ontwikkeling van het kind:

- ♥ De mentor verricht een observatie met het observatieformulier.
- ♥ De mentor gaat aan de slag met ontwikkelingsstimulerende activiteiten
- ♥ De mentor evalueert de vooruitgang van het kind en bespreek zo nodig het kind in het twee maandelijks zorgoverleg met de pedagogisch coach
- ♥ De pedagogisch coach observeert het kind op de groep
- ♥ De pedagogisch coach en mentor bespreken de bevinden en stellen een stimuleringsplan op
- ♥ De pedagogisch coach en mentor bespreken het stimuleringsplan met ouders
- ♥ Het stimuleringsplan van het kind wordt besproken met de pedagogisch medewerkers
- ♥ Het stimuleringsplan wordt geëvalueerd na de vastgestelde periode in het stimuleringsplan
- ♥ De pedagogisch coach en mentor besluiten of het noodzakelijk is om het stimuleringsplan opnieuw vast te stellen, af te sluiten of externe hulp in te schakelen
- ♥ De ouders worden op de hoogte gebracht van de vervolgstappen En indien externe hulp gewenst is worden ouders doorverwezen of wordt er schriftelijke toestemming gevraagd voor ondersteuning en observaties door externe op locatie.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen De Berenstad, zij organiseert zorg overleggen en kijkt met de mentor mee bij kinderen met opvallend gedrag. Samen stellen zij een stimuleringsplan op en voeren de gesprekken met de ouders.

Hoofdstuk 3: De Berenstad informatie voor ouder en kind

3.1 Stamgroepen

3.1.1 Stamgroep

Kinderopvang De Berenstad beschikt over vier groepen

- ♥ De babygroep voor kinderen van 0-1,5 jaar hier worden per dag maximaal 9 kinderen opgevangen door twee of drie pedagogisch medewerkers.
- ♥ De dreumesgroep voor kinderen van 1-3 jaar hier worden per dag maximaal 16 kinderen opvangen door twee of drie pedagogisch medewerkers.
- ♥ Twee peutergroepen voor kinderen van 2-4 jaar hier worden per dag maximaal 16 kinderen per groep opgevangen door twee pedagogisch medewerkers

De groepen overlappen elkaar voor een gedeelte met de leeftijd, hiervoor hebben wij gekozen zodat kinderen de overgang naar de volgende groep kunnen maken als zij hier met de ontwikkeling aan toe zijn.

3.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij De Berenstad erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

- ♥ Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. De Berenstad beschikt over een eigen buitenruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan. In de buitenspeelruimte komen de kinderen tevens de kinderen van de andere groepen tegen, waardoor zij kunnen spelen met broertjes, zusjes, maar ook alvast kennis kunnen

maken met de kinderen van de groep waar zij hierna naar toe gaan. DE kinderen van groep 4 spelen ook buiten op het pannaveld achter de groep.

Er gaan dan ook altijd medewerkers mee en kinderen spelen binnen de begrenzingen van het veld.

- ♥ Uitstapjes. Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
- ♥ Tijdens open deuren beleid. De stamgroep is voor de kinderen hun veilige basis. Vanuit deze veiligheid en vertrouwdeheid willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt.

Niets leuker om eens een kijkje te nemen bij de andere groep. We hebben geen structureel open deurenbeleid maar als kinderen te kennen geven graag even bij "de burens" te willen spelen is daar altijd wel een mogelijkheid voor.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij De Berenstad wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden en of de kinderen hier behoefte aan hebben. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden gedurende de vrijspeelmomenten in de ochtend en middagen. Daarnaast wordt het open deuren beleid aangeboden aan de dreumesen en baby's tussen 12.30-14.30, gezien zij soms met een klein groepje wakker zijn. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om de welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken.

3.1.3 Samenvoegen

Bij De Berenstad kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegt, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen. Voor het structureel samenvoegen aan dagranden is het niet nodig om schriftelijk toestemming te geven

Bij De Berenstad wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

- ♥ Bij start van de dag voegen wij van 7.00uur tot 9.00uur de baby en dreumesgroep samen op de stamgroep van de baby's om uiterlijk 9.00uur gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
- ♥ Bij start van de dag voegen wij van 7.00uur tot 9.00uur de peuter en peuterplusgroep samen op de stamgroep van de peutergroep om uiterlijk 9.00uur gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
- ♥ Aan het einde van de dag voegen wij de babygroep en dreumesgroep samen vanaf 17.30uur indien kind aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen in de groepsruimte van de babygroep. Dit gebeurt alleen als er minder dan 12 kinderen aanwezig zijn.
- ♥ Aan het einde van de dag voegen wij de peuter en peuterplusgroep samen vanaf 16.30uur indien kind aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen in de groepsruimte van de peutergroep. Dit gebeurt alleen als er minder dan 16 kinderen aanwezig zijn.
- ♥ Tussen de middag wordt de peuter en de peuterplusgroep samengevoegd. Hierbij slapen de kinderen die willen slapen op de peutergroep en spelen de wakkere kinderen op de peuterplusgroep tussen 12.30-14.30
- ♥ Op de woensdagen en vrijdag worden de peutergroep en peuterplusgroep samengevoegd naar een stamgroep in de ruimte van de peutergroep. Ouders dienen hiervoor een schriftelijke verklaring te tekenen

Incidenteel samenvoegen bij De Berenstad:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert De Berenstad voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft De Berenstad de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal De Berenstad in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 16 kinderen) worden alle kinderen opgevangen in de groepsruimte van de dreumesgroep. Indien er minder dan 16 peuter zijn worden de peutergroepen samengevoegd in de groepsruimte van de peutergroep. En indien er minder dan 12 baby's en dreumesen zijn wordt samengevoegd in de groepsruimte van de dreumesgroep. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden doormiddel van een brief vooraf geïnformeerd over welke stamgroep wordt samengevoegd, in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

3.2 Dagindeling

3.2.1 Dagindeling

De kinderen eten op vaste tijden, uitgezonderd de kinderen met flesvoeding, deze worden aangepast aan de tijden van thuis. Diëten worden ook in ons vaste voedingsschema aangepast. Met voedingsnormen van kinderen met bepaalde geloofsovertuigingen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden, mits dit is in te passen in ons voedingsnormen.

Voedingsproducten die afwijken van de producten die wij gebruiken, moeten door de ouders worden meegenomen.

dagindeling dreumes, peutergroep en peuterplusgroep

7.00 - 9.00 uur	Binnen komst. Vrijspel en begeleid spel
9.00 uur	Fruit maaltijd
9.30 - 10.00 uur	toiletgang en verschenken. Vrij spel en begeleid spel
10.00 - 10.45 uur	Grote kring en aansluitend activiteit

10.45 - 11.15 uur	Buitenspelen
11.30 - 12.30 uur	Brood maaltijd
12.15 – 12.45 uur	Verschoenen, toiletgang en kinderen naar bed brengen.
13.00 – 15.00 uur	Slaaptijd. Voor de wakkere kinderen gelegenheid voor vrij spel, begeleid spel en activiteit.
15.00- 15.30 uur	Toiletgang en verschoenen.
15.30 uur	tussendoor maaltijd van koek of crackers
16.00 – 17.00 uur	Buitens spelen of begeleidspel en activiteit
17.00 – 18.30	Vrij spel

Gedurende de dag zijn er meer vrij spel momenten. Streven is om 1 PM-er gedurende de dag het vrij spel te laten begeleiden.

Dagindeling baby groep

7.00 -9.00 uur	Binnenkomst en vrij spel
9.00 uur	Fruit eten
9.30 - 10.00 uur	Verschoenen en slapen voor de kinderen die 2 keer slapen
10.00 – 11.30 uur	vrij spel met begeleidspel en activiteit tussendoor buitenspelen .
11.30 – 12.30 uur	Brood eten
12.15 – 12.45 uur	Verschoenen en kinderen die 1 keer slapen naar bed brengen
12.45 – 15.00 uur	Vrij spel met begeleidspel en activiteit.
14.30 – 15.30 uur	Tussendoortje eten.
15.00 – 15.30 uur	Verschoenen en slapen voor kinderen die 2 keer slapen .
15.30 – 18.30 uur	Vrij spel met begeleidspel en activiteit tussendoor buitenspelen.

Gedurende de dag is het vrij spel. Streven is 1 PM-er gedurende de dag vrij maken die het spel begeleid. Kinderen die meer als 2 keer per dag slapen kunnen dat uiteraard doen. Het dagritme is ten alle tijden afgestemd op de behoefte van de kinderen

3.2.2 slaapbeleid

Slapen voor de kinderen van de babygroep en dreumesgroep.

Er is voor de babygroep en de dreumesgroep een aparte slaapruiimte. De kinderen slapen ook zoveel mogelijk in hetzelfde bedje. Er is voor de kinderen met een vast slaapritme een bedden indeling gemaakt. Bij het slapen wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die één keer slapen en kinderen die twee keer slapen. De kinderen die één keer slapen gaan rond 12.30 uur naar bed en mogen slapen zolang ze willen en mogen van de ouder(s)/verzorger(s). Als de ouders aangeven dat hun kind niet hoeft te slapen mogen ze gewoon in de speelzaal blijven spelen. De kinderen die twee keer slapen gaan rond 9.30 uur en rond 15.15 naar bed. Uiteraard slapen de allerjongste baby's vaker op een dag en bepalen dan ook zelf hun slaaptijden.

Slapen voor de kinderen van de peuter en peuterplusgroep.

Voor de kinderen die nog een middagslaapje willen of moeten doen, wordt de peutergroep tussen de middag als slaapruiimte gebruikt. Er is altijd een pedagogisch medewerker bij de kinderen tot ze slapen. De kinderen die niet meer slapen, spelen op de peuterplusgroep. In de slaapruiimte is een babyfoon met camera aanwezig.

3.3 diensten , extra dagen, en ruildagen

3.3.1 Extra dagen en ruildagen

Het afnemen van een extra dagdeel is in overleg mogelijk u kunt uw aanvraag via de mail naar de leidinggevende versturen indien het pedagogisch medewerker kind ratio het toelaat en de maximale groepsgrootte zal u een bevestiging krijgen van de extra dag. Bij extra opvang kan er gebruik worden gemaakt van halve en hele uren en worden alleen de gebruikte uren in rekening gebracht.

Als er structureel extra opvang afgenomen gaat worden kan dit via een uitbreiding van het contract.

Ook is het ruilen van dagen mogelijk. Hiervoor kunt u tevens mailen naar de leidinggevende. Indien het pedagogisch medewerker kind ratio het toelaat en de maximale groepsgrootte zal u een mail ontvangen met de goedkeuring van de ruildag.

3.4 Openingstijden en sluitingsdagen

Kinderopvang De Berenstad biedt kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4jaar. Wij zijn geopend van 7 uur tot half 7 van maandag tot en met vrijdag.

De Berenstad is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Sinterklaas avond 17.00
- Kerstavond sluiten wij om 14.00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17.00

3.5 Oudercommissie

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang De Berenstad. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang De Berenstad kinderopvang uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang De Berenstad waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

3.6 Klachten

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang De Berenstad.

Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die De Berenstad nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. De Berenstad neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

De Berenstad onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- ♥ **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
- ♥ **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de

geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

Hoofdstuk 4: wet kinderopvang

4.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Tijdens onderstaande tijden kan er worden afgeweken van de BKR op de baby en dreumesgroep, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.30.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	7.30 en 8.30 uur	13.00 en 14.00 uur 14.15 en 14.45 uur	17.00 en 17.30 uur
Dinsdag	7.30 en 8.30 uur	13.00 en 14.00 uur 14.15 en 14.45 uur	17.00 en 17.30 uur
Woensdag	7.30 en 8.30 uur	13.00 en 14.00 uur 14.15 en 14.45 uur	17.00 en 17.30 uur
Donderdag	7.30 en 8.30 uur	13.00 en 14.00 uur 14.15 en 14.45 uur	17.00 en 17.30 uur
Vrijdag	7.30 en 8.30 uur	13.00 en 14.00 uur 14.15 en 14.45 uur	17.00 en 17.30 uur

Tijdens onderstaande tijden kan er worden afgeweken van de BKR op de peuter en peuterplusgroep, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7.00-18.30.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.10 en 8.40 uur	13.00 en 14.00 uur 15.00 en 15.30 uur	16.30 en 17.30
Dinsdag	8.10 en 8.40 uur	13.00 en 14.00 uur	16.30 en 17.30

		15.00 en 15.30 uur	
Woensdag	8.10 en 8.40 uur	13.00 en 14.00 uur 15.00 en 15.30 uur	16.30 en 17.30
Donderdag	8.10 en 8.40 uur	13.00 en 14.00 uur 15.00 en 15.30 uur	16.30 en 17.30
Vrijdag	8.10 en 8.40 uur	13.00 en 14.00 uur 15.00 en 15.30 uur	16.30 en 17.30

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers

Stagiaires:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per "soort" stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- ♥ **BBL-stagiaires:** een BBL stagiaire volgt een werken-en leren opleiding. Bij deze vorm van opleiding mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang De Berenstad. BBL studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.
- ♥ **Bol- stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stagelopen bij De Berenstad. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
 - Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
 - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
 - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar

- De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

Bij kinderopvang De Berenstad houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze vaststelling van opleidingsfase	Wijze vaststelling van formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar;	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4		* In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires (niveau 2,3 &4) wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

De vrijwilligers en MBO niveau 2 student zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van ondersteunende en huishoudelijk taken zoals het voorbereiden van maaltijden. Zij worden dagelijks begeleid en aangestuurd door de pedagogisch medewerkers op de groep.

Voor meer informatie over de taken van de vrijwilligers en MBO2 studente verwijzen wij u graag door naar het stagebeleid.

4.3 Ondersteuning andere volwassenen **Pedagogisch beleidsmedewerker en coach**

De Berenstad acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding

van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan. Zij coacht de diverse medewerkers op het pedagogisch handelen, biedt individuele coachtrajecten aan en zorgt voor de aansturing en uitvoering van het pedagogisch beleidsplan op de werkvloer. Binnen kinderopvang De Berenstad heeft de houder, Crista Nagel, de rol van pedagogisch coach en beleidsmedewerker.

De pedagogisch beleidsmedewerker is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

Leidinggevende

De leidinggevende en tevens de houder is verantwoordelijk voor het aansturen van de pedagogisch medewerkers, stagiaires en huishoudelijk medewerker. Zij geeft begeleiding aan de pedagogisch medewerkers en stagiaires in het verzorgen van de kinderen en het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen op de groep. Daarnaast ziet zij erop toe dat alle werkzame medewerker van De Berenstad handelen naar het pedagogisch beleidsplan en het beleid veiligheid en gezondheid. Puntsgewijs is de leidinggevende verantwoordelijk voor:

- *Het aansturen van medewerkers:* de leidinggevende zorgt ervoor dat de dagelijkse werkzaamheden naar kwaliteit worden uitgevoerd door deze te controleren, te coördineren en te begeleiden. Op deze manier draagt de leidinggevende zorg voor het uitdragen van het pedagogisch beleidsplan en het beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast heeft de leidinggevende een begeleidende/coachende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen.
- *De communicatie naar ouders:* de leidinggevende is het eerste aanspreekpunt indien een ouder inhoudelijk vragen heeft over de opvang. Daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

4.4 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij De Berenstad:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Babygroep groep 1	9	1,2,3 afhankelijk van het BKR
Dreumesgroep groep 2	16	1,2,3,4 afhankelijk van het BKR
Peutergroep groep 3	16	1 of 2 afhankelijk van het BKR
Peutergroep groep 4	16	1 of 2 afhankelijk van het BKR

4.5 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

4.5.1 Vier ogen principe

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een

beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega- pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

4.5.2 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.